

30ste zondag door het jaar

Voor de moderne, westerse (!) mens is het een vraag of God bestaat en zo ja waar. Want alles moeten wij kunnen zien, liefst meten. Zo nee, dan zou het ook niet bestaan. Zo zijn we maar het evangelie brengt ons op het spoor van God door de suggestie dat Hij daar is waar liefde wordt gevonden.

Dat wisten de mensen van het Oude Testament al maar toch werd er van het leven bijna alles geregeld; kenmerklijk was dat nodig. We lezen erover in het boek Exodus. Jezus van Nazareth brengt de hele joodse wetgeving terug tot twee geboden en die boodschap moet voor menigeen een opluchting zijn geweest.

Thema: “Liefde! Wat bedoel je?”

LEZING uit het boek Exodus (22,20-26)

Zo spreekt de Heer: 'Gij moet een vreemdeling niet slecht behandelen en hem het leven niet moeilijk maken, want ge hebt zelf als vreemdeling in Egypte gewoond. Weduwen en wezen zult ge geen onrecht aandoen. Als ge hun tekort doet en als hun klagen tot Mij opstijgt, dan zal Ik gehoor geven aan hun klagen. Mijn toorn zal losbarsten en met het zwaard zal Ik u doden: uw vrouwen worden weduwen, uw kinderen wezen. Als gij aan iemand van mijn volk geld leent, aan een noodlijdende in uw omgeving, gedraag u dan niet als een geldschieter. Ge moet geen rente van hem eisen. Als gij iemands mantel in pand neemt, dan moet ge die vóór zonsondergang aan hem teruggeven. Hij heeft niets anders om zich mee toe te dekken, het is de beschutting van zijn blote lichaam, hij moet erin slapen. Roept hij tot Mij om hulp, dan zal Ik hem verhoren, want Ik ben vol medelijden.'

TWEDE LEZING uit 't heilig evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs (22,34-40)

In die tijd kwamen de Farizeeën bijeen toen zij vernamen dat Jezus de Sadduceeën de mond

gesnoerd had. Een van hen, een wetgeleerde, vroeg Jezus om Hem op de proef te stellen: 'Meester, wat is het voornaamste gebod in de Wet?' Hij antwoordde hem: 'Gij zult de Heer uw God beminnen met geheel uw hart, geheel uw ziel en geheel uw verstand. Dit is het voornaamste en eerste gebod. Het tweede, daarmee gelijkwaardig: Gij zult uw naaste beminnen als uzelf. Aan deze twee geboden hangt heel de Wet en de Profeten.'

OVERWEGING

Het zou me niet verbazen, dierbare mensen, als die en gene onder u even in stilte zucht bij de gedachte, dat het alweer over de liefde moet gaan. Is daarover nou niet al bijna alles gezegd? Als je afwisseling zoekt, kun je bij de televisie terecht; daar word je op je wenken bediend. In de Kerk niet. En trouwens, we weten al lang dat we wat het evangelie van ons aan liefde vraagt, toch niet halen. Wat zouden we er eigenlijk nog over praten? Dierbare mensen, de vraag is: wat zit daar achter? Misschien een zekere vermoeidheid om stil te staan bij moeilijke thema's. Liefde is er zo een, want alleen al de betekenis is onhelder. Het woord liefde kun je gebruiken vanaf wat Moeder Teresa krap 70 jaar lang in Calcutta deed tot en met pure platte seks van een enkel moment. Alles wat daar tussen in ligt, egocentrisch of het tegendeel, kan vallen onder het begrip liefde. Dat woord kent iedereen maar desondanks heeft het een onverslijtbaar positieve uitstraling.

Weet u, het is best fascinerend dat we allemaal naar liefde uitzien en dat liefde daarom onmiskenbaar overal aan de orde is. Immers zowat alle romans en veel andere literatuur, ook films, muziek, volksverhalen, beeldende kunst,... noem maar op, de overgrote meerderheid van de gevallen claimt over liefde te gaan. En dat is altijd zo geweest en zal ook altijd zo blijven.

Op 25 juni 1967 werd er voor het eerst per satelliet een tv.-programma "Our World" uitgezonden naar 26 landen (350 miljoen kijkers). In dat programma stond een lied van John Lennon van The Beatles, dat heet "All you need is love". Zij zingen daarin (samengevat), dat alles wat je doet al 'ns gedaan is en dat alleen liefde nodig is.

De vraag is, dierbare mensen, waarover gaat die liefde? De liedtekst laat vermoeden dat de dichter spreekt over een behoefte die er over blijft nadat al het andere is geprobeerd en door de mand gevallen. De dichter laat daarmee weten dat hijzelf aan liefde behoefte heeft, nu nog even afgezien van wat hij ermee bedoelt. Het doorslaand

en duurzaam succes van dat lied past bijna foutloos bij wat de wereld onder liefde verstaat.

Het evangelie echter van vandaag gaat daarover niet. Het gaat daar allereerst over liefde geven en eventueel ontvangen, maar niet in een ruilhandel want dan is er geen liefde maar handel. Ik denk bv. even aan ouders en hun kind. Dat kind zal de ouders intens bezighouden want hun kind is een stuk van hun leven, zeg maar het object van hun gegeven liefde. Tegenover het kind spelen zij voor God die liefde heeft voor zijn schepping. In ruil voor de liefdevolle zorg en aandacht hopen de ouders op de liefde van het kind. Die is er dan ook bijna altijd, maar in aanvang bepaald niet belangeloos want de ouders zijn z'n veiligheid en bescherming. Zo hoort dat ook te zijn. Liefde wordt gegeven en het is fijn die te ontvangen maar echte liefde is daarvan niet afhankelijk.

Of denkt u 'ns aan die jongen en dat meisje die oog krijgen voor elkaar. Het is dan niet meer zoeken naar bescherming en veiligheid zoals het kind die zoekt bij zijn ouders, maar hun liefde is evenmin belangeloos. Iemand die verliefd is, ziet meer uit naar ontvangen dan geven.

Liefde, dierbare mensen, is buitengewoon veelzijdig en allesbehalve volmaakt. Zo denk ik soms: is het niet onredelijk, dat God een volmaakte liefde van de mens vraagt? Het staat er immers duidelijk: "met geheel je hart, geheel je ziel, geheel je verstand". Wie kan dat?! En als we dát dan gehoord hebben, moeten we ook nog onze medemensen beminnen, ja en in dezelfde mate als waarin je kiest voor jezelf. Want liefde is voor iemand kiezen, of je er iets voor terugkrijgt of niet. Als je dán balans opmaakt, dan rest er maar één conclusie: leven-in-liefde is een onhaalbare kaart. Wat moet je toch met wat het eerste en het grootste gebod heet?!

Dierbare mensen, er zijn echter twee dingen: eerstens is de haalbaarheid niet ónze zaak, want we hebben onszelf niet gemaakt en precies omdat we het niveau niet halen, is God ons verschenen in Jezus van Nazareth. Hij is 't die uit liefde voor ons mensen deelneemt aan onze menselijk natuur en daarmee ons tekort op de begroting van ons leven aanvult. Dat heet verlossing, – verlossing van een opdracht; 't hoeft niet, 't is al gedaan. We hoéven het niveau niet te halen, want God heeft de hele mensheid in Jezus van Nazareth reeds geaccepteerd.

Bovendien is het gebod uit het evangelie geen gebod op het niveau van een commando met geformuleerde consequenties voor hen die het niet gehoorzamen. Het gebod van de liefde is een advies, – een onbelast advies van God, – onbelast omdat Hij van onze gebrekkige liefde niet anders wordt. Het ligt in de sfeer van: "Je moet het zelf weten, maar leef in liefde, anders wordt het niks met jou." Liefde is niet Góds belang, maar het

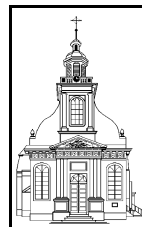
ónze. Als je wilt, kun je consequent voor jezelf kiezen. En áls je dat doet, wordt jouw leven een hel en trouwens ook die van menig ander. In termen van geloof: het is de straf voor de zonde; niet omdat God straft, maar omdat je het jezelf en anderen aandoet.

God beminnen is geen kunst. Hij onderhandelt niet. Hij kiest voor jou en wacht af. Mensen beminnen is aanzienlijk moeilijker dan God beminnen. Want mensen vragen liefde terug en het is dan de vraag of je die geven kunt. Daarom is het Gods barmhartigheid dat Hij er voor ons een norm bij geeft. Hij zegt: "Bemin je naaste als jezelf." Het lijkt op samen delen. Misschien is dát soms een haalbare kaart. Maar het bijzondere is, dat Jezus zelf zich aan die norm niet hield; hij gaf oneindig veel meer dan Hijzelf ontving; hij gaf zijn leven. Hij werd opgepakt en mishandeld en Hij bad voor zijn beulen.

Gods barmhartigheid, dierbare mensen, heeft ons leven zo ingericht, dat je mag zijn wie je bent. De een heeft meer talenten dan een ander. Emoties zijn verschillend en de omgang ermee is zeer gespreid. "Bemin je naaste als jezelf," is een barmhartig advies, en voor je eigen levensgeluk mag je daarbij je ook nog wenden tot God zelf, zoals een kind bij zijn ouders op schoot kruipt als het 't met zijn vriendjes even niet zo vinden kan.

Ik wil, dierbare mensen, sluiten met die ouderkind verhouding; want God heeft zich evenzo zo geopenbaard, nl. als Vader. Dat de mens beeld is van God, is geen vreemde boodschap. Het geldt niet alleen voor jou persoonlijk, maar ook voor je relatie tot de ander, – want ook die ander is beeld van God. De boodschap van vandaag is dan toch wat anders dan *All you need is love*.

(– Ruimte voor aantekeningen –)

Katholieke geloofsgemeenschap
St. Petrus' banden
Driebergen-Rijsenburg, 29 oktober 2017
© Frans E.M.Verhaar pr.